

PLANINARSKA ETIKA

Među planinarima postoje određena pravila ponašanja, zasnovana na društvenim etičkim normama i uzajamnom pomaganju;

- Pri susretu u planini planinari se međusobno pozdravljaju (mlađi pozdravljaju starije, muški pozdravljaju žene, oni koji se penju one koji silaze (simbolično odavanje počasti za izvršeni uspon). Na pozdrav se mora jasno i glasno odzdraviti. Srdačno pozdravi i gorštace, mještane, šumare i druge ljude koje susrećeš u planini. Zahvali se za primljenu pomoć i oduži.
- Tempo hoda prilagodi najsporijem planinaru u skupini!
- Ne ostavljaj u planini samoga člana skupine! U slučaju nesreće moralno i krivično si odgovoran za njega. Isto tako, nikad ne idi sam u planinu i ne odvajaj se od svoje skupine!
- Ponudi pomoć i pruži je svakome kome je ona potrebna!
- Ne pravi se važan svojim planinarskim i inim »sposobnostima«, dokazivanjem kondicije (komu ili čemu?) trčanjem na vrhove, primjerice. Nije bolji planinar onaj koji se popeo na viši vrh brže i spretnije od ostalih, već onaj koji cjelovitije proživljava svoje posjete planinama.
- Kada si u planinarskoj opremi, imaj na umu da svojim nesmotrenim ponašanjem možeš nanijeti ljagu planinarskoj organizaciji i planinarima, pa i svojoj domovini, ako si u inozemstvu. Budi primjeren planinar!
- Ne bacaj otpatke po planini, a svoje smeće odnesi sa sobom u dolinu! Ako si sve dovukao gore, sigurno možeš i praznu ambalažu vratiti dolje!
- Ne deri se u planini, ne slušaj preglasno radio!
- Hodajući planinskim stazama, u okviru svojih mogućnosti uklanjaj napadalo kamenje, granje i popravljaj putokaze. Čuvaj staze, markacije i planinarske objekte. Uključi se u akcije uređivanja i održavanja domova i njihova okoliša.
- Na vrhovima i domovima gdje postoje upisne knjige, upiši se čitko u njih. Napiši: datum, ime i prezime, puno ime tvog planinarskog društva, neku zgodnu opasku ili pjesmicu, npr. »Vodiča pratili smo slijepo, bilo nam je lijepo«... Ne upisuj neukusne primjedbe, a knjigu uredno vrati na mjesto gdje si je našao.
- Općenito budi tolerantan prema drugima. Nekima je za planinarski doživljaj dovoljan uspon na Medvedgrad, dok nekima ni alpski vrhunci nisu osobito impresivni, neki ne mogu hodati toliko koliko možeš ti, uostalom drugi možda imaju ciljeve i motive drugačije od tvojih. Uživaj u onome što ti voliš i pusti druge da uživaju u onome što oni vole, osim ako oni svojim brbljanjem do besvijesti tebi ne dozvoljavaju da uživaš u onome što ti voliš!

PONAŠANJE U PLANINARSKIM DOMOVIMA

- Pridržavaj se kućnog reda. U planinarskom domu se osjećaj kao kod kuće, ali se i ponašaj kao kod svoje kuće (ili još bolje, dapače)!
- Prilikom dolaska u dom u kojem ćeš noćiti predstavi se domaru, daj mu svoju osobnu ili planinarsku iskaznicu (potonja snižava cijenu noćenja u planinarskim domovima do 50%). Prije odlaska pozdravi domara i obavijesti ga o smjeru svojeg daljnjeg kretanja. Ne odlazi iz doma dok nisi platio noćenje, jelo i piće (ali ne ostaj ni zauvijek!).
- Štedi vodu u planinarskim i ostalim planinskim objektima.
- Poslije 22 sata pošuj apsolutni mir, umorne planinare poštedi svojih pjevačkih i sličnih »sposobnosti«. U spavaonicu nemoj ulaziti s gojzericama na nogama, već za kretanje po domu ponesi papuče ili čiste tenisice.
- U planinarskim objektima pušenje nije dozvoljeno. Uostalom, nije li mnogo ugodnije i zdravije udisati čisti gorski zrak negoli duhanski dim? Ne dozvoljavaj drugima da puše u prostoru gdje je to zabranjeno!
- Ne opijaj se alkoholom po planinarskim domovima! To možeš činiti u svakoj birtiji u svom kvartu koja ti je neusporedivo bliža i gdje ćeš naći bolje društvo po toj liniji! Za dobro raspoloženje alkohol nije nužan, pogotovo se kloni prekomjernog konzumiranja sadržaja vinskih boca i čutura. Pijanci štete ugledu planinarske organizacije, a vođi izleta mogu stvoriti velike probleme (osim ako i on nije jedan od njih).
- U planinarskim se objektima smije jesti i piti vlastita, donesena hrana i piće, ali ti ipak kupi čaj ili slično (bar nešto) jer tako potpomažeš održavanje doma. U interesu ti je da dom bude otvoren i sljedeći put kad dođeš.
- Ako je gužva u domu, ustupi što prije svoje mjesto onima koji dolaze.
- Planinarske objekte za sobom ostavljaj u stanju kakvo je bilo prije ili još boljem, kako bi i sljedeći posjetitelji mogli u njima ugodno boraviti.

I neke mudre i duhovite izreke starih planinara:

"Ne dajte da strah pobijedi vaše želje"
(Henry Rollins)

"...kad sam zabio posljednji klin i prevukao se preko ruba, uopće mi nije bilo jasno tko je tu pobjednik, a tko pobijeđeni. El Capitan je, sjećam se, svakako bio u mnogo boljem stanju od mene.
(Warren Harding, prvi čovjek koji se popeo na El Capitan)

"Planine nisu ni dobre ni loše - one su naprosto opasne."
"Moj prvenstveni cilj je da ostanem živ i zdrav. Slava me ne zanima. Želim donijeti kući iskustva koja me obogaćuju."
(Reinhold Messner)

"Dok se penješ u Alpama nije preporučljivo piti previše žestokih pića. S druge strane, ako već trebaš pasti sa stijene, preporučljivo je u tom trenutku biti pijan."
(Engleski alpinist)

"Na vrhu ne možeš ostati vječno, moraš se ponovo spustiti. Čemu onda sav taj trud? Samo zbog ovog: onaj gore zna što ima dolje, a onaj dolje nikad ne zna što ima gore. Popneš se, pa vidiš. Sideš, pa više ne vidiš, ali si vidio. A kad više ne možeš vidjeti, ako ništa drugo, još uvijek znaš."

„Izlet završava u dnevnom boravku, jedan sat nakon povratka kući!“
rekao je Živko Zelenbrz.

„Poštuj posljednjega, možda ćeš sutra TI imati slab dan.“
Zapisao je Slavko Ferina.

Pri odlasku u prirodu, češće ZASTANITE, kako bi osjetili prirodu u kojoj se nalazite!

KOLIKO I KAKO PLANINI DAJEŠ, TOLIKO ĆE TI UZVRATITI!

- ne ostavljaj u planini samoga člana ili namjernika
- ne odlazi sam u planinu
- pomogni u nevolji (nesreći), to ti je dužnost, ako nisi pomogao snašao moralnu i krivičnu odgovornost
- prekini izlet ili akciju ako naiđeš na nesreću, pomogni pri akciji spašavanja
- pri susretu na planinama planinari se pozdravljaju
- daj prednost planinaru koji se penje
- u susretu s mještanima kraja kojim prolaziš budi pristojan, poštuju njihove običaje
- hodaj planinarskim stazama i putovima, u granicama svojih mogućnosti uklanjaj prepreke
- ne viči, ne galami, razgovaraj poluglasno, imaj na umu da u planini ima života koji se odmah ne opaža
- ne loži vatru u šumi bez potrebe, ako ložiš, poduzmi mjere opreza
- otpatke konzerve, papir, plastiku i ostalo ne razbacuj oko sebe, pokupi i ponesi sa sobom ili ostavi na određeno mjesto
- ne ističi sebe i svoju kondiciju, pogotovo nagovarajući druge da se i oni pridruže tvom samo dokazivanju u brzom hodanju ili penjanju
- pravilo glasi (dinamika kretanja): udiši na nos izdiši na usta, uskladi korak sa disanjem i terenom
- vodič je taj koji će odrediti tempo kretanja (hoda) u pravilu po najslabijem hodaču, a brzim hodačima omogućiti brzo kretanje, upamti, grupa ili učesnici su nehomogeni te vodi računa o odmorima
- u planinarstvu nema takmičenja, planinarstvo nije šport, nema rezultata, nagrade su osvojeni vrhovi, prekrasni vidici
- koristi racionalno tekućinu (pazi na vodu gdje je nema u izobilju), imaj na umu da djeca troše tri puta više vode od odraslih
- poštuju režim nacionalnih parkova i rezervata, ne trgaj šumsko bilje i cvijeće, na pristojan način upozori i ostale ako to čine
- planinarsku kuću, naročito planinarsko sklonište po napuštanju očistiti, ostavi višak hrane koja ti ne treba u daljnjem kretanju
- pri dolasku u planinarsku kuću predstavi se domaru, za vrijeme boravka pridržavaj se kućnog reda
- ne zaboravi se upisati u knjigu i obavezno upiši smjer puta
- po odlasku pozdravi se s domarom, upitaj ga za vremenske prilike i upoznaj ga sa daljnjim planom tvog kretanja